

III KNIHA ZLIN

Gunther Geltinger

ČLOVĚK ANDĚL

Mensch Engel by Gunther Geltinger
© Schöffling & Co. Verlagsbuchhandlung GmbH,
Frankfurt am Main 2008
Translation © Jitka Nešporová, 2011

ISBN 978-80-87162-47-7

1. Marius

Anděl píše: Když přešel řeku, bylo mu právě devatenáct a měl za sebou maturitu. Ve světě, přesněji řečeno v Evropě, už se trochu vyznal a před nedávnem – zmínit to právě na tomto místě bylo pro Anděla to nejdůležitější – se zamiloval do Maria, chlapce s hnědými zvlněnými vlasy a vzpurnou křivkou rtů jakoby obtáhnutou hnědočervenou konturou, který na začátku maturitního ročníku přibyl do jejich třídy. Vůči své minulosti Anděl nic nenamítal, v přítomnosti šlo o mámivý pocit nekonečna a do budoucna o představu spojenou s filmem, s vedením režie nebo napsáním scénáře, anebo možná s obojím. Ocitl se na konci dětství, na začátku života, a jak si nyní vzpomíná, na břehu řeky Mohan, která na úpatí franckých vinic ve velkoryse volné smyčce obtékala jeho rodnou vesnici Storchenau, čapí luh, v níž Anděl žádného čápa, a natož pak čápy osídlený luh nikdy nenašel.

Lenivé, černé, páchnoucí vody Mohanu omývaly celé roky sem a tam nekonečná odpoledne jeho dětství na bzučících loukách okupovaných ovády, prokouřené, probenděné a protlachené noci jeho rebelských let v bahnitých mělčinách i osamělé pochůzky po vyšlapaných

pobřežních pěšinách ukrytých v trávě vysoké málem po prsa, při nichž si Anděl, pohroužen v temných myšlenkách a hněvivých samomluvách, vybojoval běžné bitky s nechápajícími rodiči, nespravedlivými učiteli, zdrženlivými spolužáky a s probouzející se sexualitou, která se klonila, jak se tak říká, k druhému břehu, a musel se ušklíbnout tváří v tvář tomu dvojakému výrazu, ale vzápětí se obával, že vlastně vůbec není dvojaký, ale spíš docela bezduchý, a chce celou tu pasáž škrtnout, ale pak ji přece jen nechá, spíš z lhostejnosti, než že by nenacházel alternativu, a pokračuje:

Stalo se to jednoho večera na konci května; ten zelený měsíc byl skoro jako každý rok chladný a celý popršel, ale před několika dny se konečně rozmáchlo léto a počasím, ve kterém už se dají nosit krátké nohavice, a dlouhými, modrými večerními hodinami i opalizujícími západy slunce, jejichž světlo rozmetaly drolící se kondenzační čáry za mizejícími letadly do všech světových stran, učinilo zadosť tomu, co v předchozích zpomalených a potemnělých týdnech upíralo všem neklidným a horkokrevným, kteří spěchali vstříc létu plnému plánů a snů – píše Anděl – a má na mysli čerstvě zamilované, hormony zpité páry, pro něž rákosí na břehu řeky ještě nevyrostlo dost vysoko a mělčiny dosud nevyschly a večery byly stále ještě příliš chladné, a čas na uskutečnění jejich letních plánů a snů tedy ještě nenastal.

Toho květnového večera se Anděl a Marius, jako už tolikrát v těch nudných a prázdných týdnech po složení maturity, projížděli v autě, tu si dali zmrzlinu, jinde popili colu a mezi zmrzlinou a colou mysleli na leccos nevysloveného, a leccos z toho, co vyslovili, nemysleli tak, jak řekli. Při těchto bezcílných mnohahodinových vyjíždkách, na které si Anděl půjčoval kabriolet od své matky, promlouvaly jednoznačnou řečí jen jejich vzájemně se osmělující pohledy.

V matčině kabrioletu vyzvedával Maria, když jeli poprvé do kina, v matčině kabrioletu Marius po jednom večírku, kde se bez zábran opil, nazvracel do přihrádky ve dveřích, protože když Anděl dupnul na brzdu a zastavil u krajnice, šmátral Marius místo po páčce na otvírání dveří po tlačítku, kterým se nastavuje sklon postranního zrcátka, a v matčině kabrioletu se spolu při jedné z těch mlčenlivých a přitom významem tolik obtěžkaných projížděk krajem, v němž explodovalo léto, konečně poprvé vyspali.

Anděl kousek před značkou s názvem vesnice, kde bydlel Marius, vyhodil blinkr a odbočil na polní cestu. Oba chvíli hleděli do světle zeleného moře nezralého obilí a Anděl slyšel, jak se mu do hlavy hrne krev, a cítil, jak mu rudnou tváře. Pak, jako na povel, se na sebe podívali, vztáhli po sobě ruce, přitiskli na sebe svá zpocená těla a přiblížili se rty. Střecha kabrioletu byla kvůli vedru spuštěná, a zatímco ze sebe navzájem strhávali kusy oblečení, ovádi se v celých hejnech vpíjeli do jejich vzkypělé krve. Mariovy hnědé vlasy byly jemné jako kašmírový šál a voněly po kokosovém šamponu, ještě jemnější a voňavější byly chloupky na jeho hrudi, a jeho pyj, vzpomíná si Anděl a nemůže ani uvěřit tomu, že ho tato vzpomínka i po deseti letech stále ještě vzrušuje, trčel vzpurně stejně jako jeho rty, a měl dokonce i stejnou hnědočervenou konturu, a dál dole voněl Marius létem, a protože se Anděl chtěl do této vůně pukajících klasů, světlem prozářených luk a dlouhých modrých nocí na bahnitých mělčinách celý propadnout, přitáhl si Maria k sobě na klín na sedadlo řidiče a nešikovně a s minimem slin se snažil do toho letního ráje proniknout, až Marius hlasitě vykřikl strachy nebo rozkoší anebo obojím.

Vtom karmínově červený kabriolet v moři světlé rozvlákněné zeleně spatřila žena, která se znenadání objevila na okraji cesty a čekala, než její pes udělá u značky slepé

ulice hromádku, a protože se jí zmocnilo jisté podezření, povolila psovi vodítko a zvědavě přikvačila a hned nato se s vytřeštěnými očima otočila na podpatku a zvířeti ani nedovolila, aby se taky obrátilo, a vlekla ho kolem značky přes jeho vlastní exkrementy, takže pes se na jednom místě, kde vůbec žádná hromádka nebyla, vzeprl na předních v drcené suti a zadními tlapami vyhrabával štěrk tak dlouho, až mu pro nepolevující tah vodítka lezly oči z důlků a jazyk visel z huby.

Nic z toho Anděl v autě samozřejmě vidět nemohl, protože místo zvlněného pole měl před očima Mariova hranatá záda, která se pohybovala nahoru a dolů, ale ještě dnes si takhle anebo podobně představuje důvod, proč z něj Marius rychle sklouznul, natáhl si kalhoty a řekl doprdele, a jedním dechem dodal, že ta ženská se psem je známá jeho matky. Hnědočervená kontura jeho rtů teď působila rozmazaně, rty visely povadle a zbaběle a jeho pohled, který Anděl pocítil, jako by jím projel nůž, byl zahanbený a jaksi vyčítavý.

Anděl si najednou připadal strašně obnažený a zraněný a opuštěný, a jak je dnes bezmála přesvědčen, byl to vlastně spíš onen podivný chlad vůči Mariovi, který mu způsobil tu bolest v hrudi, a ne trapné dopadení, kvůli němuž Maria mlčky zavezl domů a tři dny nezvedal telefon a právě začínající léto tak dlouho drobil v nekonečné procházky po pěšinách při břehu, že toto léto už nespočívalo prozářené světlem nad loukami a modře ponořené do noci nad mělčinami, ale chladně a šedivě, zahalené do olověných mračen utonulo v černých vodách řeky, na jejíž blátivých březích večer toho květnového dne měl poprvé pocit, že s ním něco zásadního není v pořádku.

Anděl zvedne hlavu a zadívá se přes pole před oknem. Zjistí, že venku už je zase květen; vždycky je venku květen, když je to s tímhle problémem obzvlášť zlé. Odvrátí

pohled od opět světle zelených vlnících se májových polí a zaměří se na bělostně zářící monitor svého počítače, na němž už napsal pár stránek, aniž by se třeba jen v nejmenším přiblížil k tomuto problému, k elementárnímu problému, který je pro život klíčový a zároveň o klíč k životu okrádá, k problému, který nespočívá v tom, jak by se teď možná mohlo předpokládat, že zřejmě přece jen je homosexuál, ne, jde o mnohem hlubší problém, o takový, který zaplňuje celý jeho život a současně v něm všechno živé tráví a hubí tím, že všechno cítění, všechno vnímání, všechno, co rozeznává jako pravé a pravdivé, ve chvíli, kdy to on, Anděl, cítí a vnímá a jako pravé a pravdivé rozeznává, srazí do roviny absurdní a groteskní, perverzní, obscénní a zpitvořené, paradoxní a nesmyslné, ano, vlastně nežitelné, a dokonce nemyslitelné, a tudíž na tomto místě i nepopsatelné, v pravý opak, ne, v umožnění, také ne, ve vakuu bez pocitů, bez života, bez světa, v němž všechno právě ještě pocíťované, vnímané a rozpoznané jako pravé a pravdivé beze stopy mizí.

Anděl odsadí kurzor na nový řádek a pročítá si ještě jednou, co právě napsal, a ke svému životnímu problému má teď navíc ještě problém s porozuměním, a chce tento problém, ten první, popsat ještě jednou názorněji, problém, který – začne znovu – spočívá v tom, že veškerý život, co se po něm plně, dychtivě a vábivě natahuje jako těžké, zralé plody letního stromu, právě v momentě, kdy je lačně a radostně a vděčně otrhá, se v jeho ruku kazí a jsou chladné a zmařené, jako kdyby nikdy předtím žádný plný, dychtivý, vábivý život nebyl, jako kdyby byl vždycky otrávený, vždycky mrtvý, vždycky *žádný*.

Je to tedy, musí si přiznat, naprosto nesmyslné, že se tu v nekonečných meandrujících větách a za pomoci letních metafor vystupujících z břehů snaží přijít věci na

kloub. Je to naprosto nesmyslné a pošetilé, chtít tu vypravovat pravdivý příběh ze života, který by nejen na papíře, ale i *ve skutečnosti*, tedy v opravdovém životě, postihoval vlastní podstatu problému, protože podstata tohoto problému je přece problému pravlastní nepodstatnost.

Pravlastní nepodstatnost, jaký blábol, pomyslí si Anděl, ale zapíše si ten blábol a začne znovu, a píše, že tedy tento problém, sám o sobě vlastně nepodstatný, se přece jen snaží popadnout za pačesy tím, že tu vypráví junácky upocenou pubertální historku o letní zamilovanosti s prvními vratkými krůčky a pokusy v matčině kabrioletu, historku, která je sama o sobě kýčovitá a trapná a hodila by se spíš do pokleslého gay románu nebo ještě lépe mezi brakové žánry, kdyby ovšem současně neznamenalala, přinejmenším v jeho vzpomínkách, začátek nebo první výskyt tohoto všeobjímajícího životního problému a nebyla sice ani tak přímo důvodem, ale jistě impulsem, který zřetelně vynikal v jeho biografii a dal se určit na den přesně, impulsem k tomu, proč tenkrát onoho květnového večera přešel řeku – což teď, dodal, chce ještě popsat.

Anděl udělá tečku a čte si to znovu: *ve vzpomínkách-začátek-problém-biografie-impuls-přešel-řeku* čte a pozvedne zrak a z okna vidí májové louky, jak jedovatě zelené a nasáklé životem spějí vstříc létu, a pohled sklopí a vidí monitor bělavě a lhostejně osvětlující temnotu v jeho nitru, a Anděl píše:

Toho májového večera, který planul nad lukami i poté, co kondenzační čáry za letadly už dávno rozmetaly světlo zapadajícího slunce nad všemi horizonty, stál s Mariem na břehu řeky. Vyzvedl ho bez ohlášení pár hodin předtím; už zkrátka nemohl dál snášet ten bolestivý pocit prázdnoty, který se mu od jeho více či méně nevydařeného poprvé usadil v hrudi, a nastoupil do matčina

kabrioletu. Marius stál ve dveřích s čerstvě umytými vlasy a džínovou bundou přes rameno, jako by tři dny nedělal nic jiného, než čekal, až Anděl s kvílením pneumatik zabrzdí před domem a konečně pro něj přijede.

Jako obvykle jeli po zmrzlině na colu a po cole k řece, mysleli ještě víc než jindy na to, co nevyslovili, a ještě méně z toho, co vyslovili, mysleli tak, jak to řekli. Vzduch byl vlahý a večer ještě modřejší, louky bzučely jako nikdy a tráva u cesty na břehu dorostla do své maximální výšky a občas je zašimrala pod nosem. Mlčky a se skloněnou hlavou si to rázovali loukou a ruce vyndali z kapes, jen aby odehnali ovády bojovně kroužící nad jejich krví, která bažila po slovech a činech.

Anděl šel první, Marius kráčel za ním a vzdálenost mezi nimi se pořád zvětšovala; Anděl usilovně zíral na štavnatý jetel, který měl při každém příštím kroku rozdrtit svou podrážkou, a už ani nevěděl, co vlastně bylo příčinou jejich nemluvnosti a zaraženosti, jež se mu zdála dětinská a namyšlená zároveň. Už několikrát zpomalil a nadechl se s tím, že něco řekne, jedno co, myslel si přitom, jen aby přerušil to mlčení a rozbil tu skleněnou zeď, co se mezi ním a Mariem tyčila a sílila s každým krokem, kterým se od něho vzdaloval. Ale jako by ho šustivá stébla trávy, jež ho šimrala po těle, poutala železnými okovy, každý jeho popud obrátit se byl hned v zárodku udušen jakousi otupělostí či ochrnutostí, a bolest v jeho hrudi se vzdouvala a způsobovala, že jeho dech začal být mělký, hrdlo se mu zužovalo a jazyk ztěžkl, a on tím víc tupě a prázdňě hleděl na jetel, ze kterého pod jeho podrážkami stříkala lepivá šťáva, a když se pak přece jen na Maria otočil, přičemž mu připadalo, jako by se pouhou silou jeho svalů najednou otočila celá zeměkoule kolem své osy – tak mohutné a odolné se mu teď zdálo jeho vlastní tělo – vnímal toho hezkého mladého

muže, co za ním, hlavu skloněnou, ztěžka kráčel travou, jako neznámého člověka, cizince, dokonce jako nepřítel, kterému musí nedůvěřovat, ano, proti kterému bude muset začít okamžitě bojovat.

Toho se Anděl zalekl a popošel ještě kousek dopředu, a ono bezmála nadlidské vypětí, s nímž se po Mariovi otočil, zůstalo už jen prchavým gestem kontroly, krátkým poohlédnutím, omrknutím, zda za ním Marius pořád ještě jde. Ovšem zároveň pro něj bylo toto ohlédnutí, které Marius pravděpodobně ani nezaznamenal, poslední zoufalou snahou uchovat si obraz, který důvěrně znal ze svého dětství a který se nyní začal rozplývat ve vzduchu, posledním zaúpěním jeho těla po spásné ruce před klesnutím do hlubin, o němž si on, Leonard Anděl, dnes devětatřicetiletý číšník v kolínské hospodě, až do onoho květnového večera nikdy nepomyslel, že by je kdy mohl v lidském životě objevit.

Když Anděl přešel z trávy na mělčinu, kde v písku žbluňkala stojatá voda, prolomila bolest hráz v jeho hrudi. *Ty jsi divný*, řekl Marius a přistoupil k němu. *Ty jsi divný*, řekl Anděl a podíval se přes řeku na druhý břeh, na němž byly stejné louky, stejné mělčiny, stejná májová pole a francké vesnice jako na tomto břehu řeky. Řekl jsem to rodičům. Marius se na něho podíval s tak dramatickým výrazem ve tváři, jako kdyby se právě u posledního soudu přiznal, že ve skutečnosti není Marius Raab z Kleinwelderstadtu, nýbrž Jidáš z Palestiny a políbil Ježíše, ovšem ne proto, že by ho chtěl zradit, ale protože na něj prostě byl hrubý, a pak ta katastrofa teprve nabrala obrátky.

Anděl zaváhá a už sahá po tlačítku, kterým vše vymaže, ale pak přece jen přirovnání s Jidášem nechá, třebaže už bylo takto anebo podobně v jiných souvislostech bezpočtukrát použito, a stojí tím pádem na vratkých, ne,

spíš na zkřivených nohou, ale vždyť je mu to, Andělovi, v zásadě přece úplně jedno, jestli jsou ty nohy vratké nebo křivé nebo jestli to vůbec nějaké nohy jsou, co je mu po nohách jeho jazykových obrazů, pomyslí si, jemu málem nic není ani do jeho vlastních nohou, jejichž nehty, jak zjistil dneska ráno ve sprše, určitě nestříhal už dobré dva měsíce, ale ne proto, že by byl špindíra, nebo dokonce somrák, to ne, sprchuje se každý den, někdy i dvakrát, a dává si zatraceně záležet, aby přinejmenším navenek vypadal udržovaně a civilizovaně, jenže jeho nehty na nohou rostou a bují z jednoduchého důvodu – protože jeho nohy jsou od něho tak daleko. Nehty na rukou ještě zvládá. Na nohou ne. Teď už ale přece jen dost odbíhá.

A – co oni? zeptal se Anděl Maria a už cítil pod nohama bublat řeku, která ho ani nevábila, ani nemámila, ani nezvala k sobě, jen prostě líně, černě a smradlavě odtékala do padající noci a polykala světla nebe. Kondenzační čáry byly rozmetené. Modrá hodina se ztěžka prodírala houštím při břehu. Na loukách nasadil bzukot na první noční koncert tohoto léta. Marius přistoupil ještě o krok blíž. Anděl se propadl do vůně letní noci a letního sexu. Vzrušilo ho to.

Úplná katastrofa, řekl Marius. Anděl slyšel jeho hlas za sebou v takové dálce, že by se nejradši otočil k mělčině, na které si myslel, že Maria nechal stát. Tak to mě teprve čeká, řekl, usmál se na Maria a vůbec se o toto lehké pousmání nemusel snažit, vůbec je nemusel předstírat, protože tu doopravdy bylo, navzdory řece, kterou už přešel skoro do poloviny a která se svými špinavými vodami drala mezi něj a Maria, navzdory té cizosti a chladu a lhostejnosti, kterou tam venku v řece vůči Mariovi pocífoval, navzdory té bolesti, která jeho krev pumpovala z rány v hrudi ven do vody.

Nad vším a ve všem byla melancholická, skoro až ironická jasnost a distancovanost, s níž Anděl už z řeky pozoroval sám sebe, jak tam naproti na mělčině vdechuje Mariovu vůni a představuje si přítom, jak jím smýkne do bláta a miluje se s ním až do rána, zatímco už se zároveň dostává skoro na druhý, ne, na protilehlý břeh, na neschůdný, nepřátelský a obyvatelný jen jím samotným. Byla to omamná, málem až mráкотná lehkost, co prostoupila i pocit prázdnoty v jeho hrudi a chlad, jenž tam proudil. Činila všechno neskutečným, snovým, dramaticky inscenovaným, až operním; černou řeku, modrou noc, Mariův stín, který se na něho tlačil, dokonce i své vlastní vzrušení pociťoval, jen *jako by* byl vzrušený, a ještě dnes je to – píše Anděl bez dechu – ten beztížný a neúprosný odstup, který toho večera, když přešel řeku, zaujal vůči všemu a každému a především sám vůči sobě, ten odstup, který celou tu věc dělal snesitelnou a tím teprve vůbec umožňoval život a současně ze všeho dělal katastrofu.

Kolem hlavy mu kroužil ovád, přistál mu na zádech, hned zase vzlétl a nakonec se usadil na předloktí. Anděl pozoroval, jak si hmyz našel to nejměkčí místo na kůži. Vteřiny ubíhaly. Pak bodl. Těsně vedle sebe cítil Maria, který se na něho, jistě kvůli tomu úsměvu, jež měl pořád ještě na rtech, díval ze strany s ulehčením a dokonce s vděčností, a pod sebou vnímal tichou vodu řeky, která se nepřibližovala, jen černala, která pořád ještě byla řekou jeho domova, jak ji znal: stojatá k smrti, páchnoucí a hluboká.

Ovád se zvedl a odletěl. Svědění, které ho okamžitě začalo dráždit, cítil Anděl jako na prodloužené části svého těla, na končetině málem již oddělené, která jako na důkaz své tělesné existence zůstala ještě u Maria na mělčině. Myslím, že jsem se do tebe zamiloval, řekl

Marius a vztáhl ruku, aby se Anděla dotkl, ale protože ten nezareagoval, nechal ji zase klesnout. Svědění se stupňovalo v tepání a bušení, shodovalo se s pulsem, kterým jeho krev proudila ven z rány v hrudi do řeky a chlad řeky stoupal do jeho nitra.

Tady venku na vodě, jen několik metrů od druhého břehu, to byl strastiplný smrtelný boj, který mohl jen prohrát; tam, na mělčině, těsně vedle Maria, zahalen vůní jeho těla, to byla jen malá a známá letní bolest, která v něm právě vyvolala vzpomínku na všechna léta jeho dosavadního života: na útrpné vyčkávání v jakémsi vyprahlém houští, když si hráli na schovávanou, například když v trnitém křoví srdnatě snášel útoky ovádů, jen aby nebyl první, koho najdou a kdo potom bude muset pít; na lepivě chladivý Fenistil, kterým mu matka potírala opuchlé zarudlé štípance velké jako holubičí vejce a který se dal, když zaschnul, zase sloupnout jako tenoučkový film a sežmoulat do umělých hádátek, s nimiž mohl tak krásně honit po celém domě malou piščí sestru; nebo – a tahle vzpomínka pro něj byla nejživější – na letní noci, když opuchlé štípance byly už dávno splasklé, ale jeho z divých snů znovu vytrhlo nutkavé svědění, takže si třel kůži slinami tak dlouho, až na ní znovu narostly pupence jako holubičí vejce a svěděly ještě víc než ty předtím, a tak se nakonec potají plížil do matčiny ložnice, kde byla za dveřmi ukryta spásná mast, v komodě s domácí lékárníčkou, ze které o mnoho let později, jako dospělý, píše Anděl, kradl prášky na spaní, jež brávala matka o nocích, kdy už byly její bolesti hlavy, jimiž trpěla od Andělova narození téměř dennodenně, tak nesnesitelné, že se zavřela ve svém chladném, potemnělém pokoji, zatímco v domě se smělo jenom šeptat a otec z nedalekého města přivezl přísnou babičkou, ustavičně rozdávající pohlavky, aby vařila obědy, starala se o dům

a dávala pozor na děti, které se musely držet dál od matky, nesměly si hrát v domě a cestou do postele se plížily kolem dveří ložnice, za nimiž ležela matka v poduškách, nepřístupná, spící, hermeticky oddělená od svých bolestí, jež si Anděl poté, co mu jednou matka řekla, že jsou jako šelmy v hlavě, představoval jako krvelačné psy za dveřmi pokaždé, když jako malý chlapec o těch letních nocích, jež si teď, tady venku na řece, pryč od Maria, tak dobře vybavoval, jako by to bylo včera, co postával před matčinou ložnicí, ruku na klíce, rozklepaný zimou a strachem, že tímto vyrušením ještě zhorší její utrpení, takže se nakonec zase odplížil do postele, zaťal zuby do nateklých opuchlin a až do krve se kousal do rukou, dokud s těmito palčivými ranami konečně neusnul.

Anděl vzhledne od svého textu. Opravdu to bylo bodnutí ováda, říká si, co v něm tenkrát, onoho květnového večera na břehu řeky, vyvolalo pocit, jako by se před jeho vnitřním zrakem promítalo jeho dětství, a ano, celý jeho život ještě jednou, jako se to říká o smrti? Doopravdy to bylo ono prostinké svědění, které pociťoval jako poslední spojení se svým dosavadním životem? Nepřipisuje jednomu ovádovi na tomto místě až příliš velký význam? Nedělá z ováda a jednoho bodnutí metaforu, která se zhroutlí pod vahou svého významu, která svrbí ještě víc než ovádí štípanec a pálí a s mocným bzučením má zastřít jeho neschopnost popsat konkrétními a jasnými slovy, co se s ním tenkrát, při přecházení řeky, *opravdu* stalo? Ale *stalo* se tehdy vůbec něco? Něco, co by překračovalo upejpavé milostné vyznání dvou teenagerů bojujících se svou postupně odhalovanou homosexualitou? Něco opravdu rozhodujícího, co by tudíž na tomto místě stálo za zmínku, za odvyprávění?

Myslím, že jsem se do tebe taky zamiloval, řekl Anděl a natáhl ruku směrem k Mariovi a Marius ji šťastně

uchopil a přitáhl si s touto rukou do svého náručí celé Andělovo tělo. Ale to už bylo pozdě. On už byl tam naproti, na opačné straně řeky, vstoupil na druhý břeh, který nebyl břehem, na němž by ho čekalo léto s rozpřaženou náručí, a Anděl pocítil, jak se prázdno v jeho hrudi šíří a zuří v něm bolest – a vypne počítač a zvedne se a běží do májových polí a rozhrne klasy a chce z nich vyrvat život a chce se do nich zakousnout a rve jich celé hrsti, a klasy se trhají a v jeho dlaních se mydlí hnusný lepivý sliz, a on utíká zpátky a zapíná počítač a z bělostně zářivého světla rve slova, rve život ze svých prsou, a píše:

Spánek ho opustil v noci, před kterou se nesetmělo. Přesto byla ponurá jako každá noc a jako kdysi svítily hvězdy nebe a světla země: slabě se mihotaly Velký vůz a Malý medvěd a táhly oblohou, na horizontu žlutavě blikala města a vesnice, dálnice s červenými a bílými řetězy světel křížovaly zemí, a všech těch odlesků a třpytu se bledě a kostnatě přidržoval měsíc a střežil světlo, aby nesklouzlo do černého, nezměrného vesmíru.

Ale Anděl padl. S cukajícími řasami, zařatými zuby a rukou na vylekaném přirození se zřítíl do průrvy, která se rozevřela mezi nocí a temnotou. Bylo tam jasno, ale žádné světlo. Jas vycházel z milionů a milionů myšlenek, které se vzňaly v jeho hlavě a jejichž oheň nyní šlehal a syčel nervovými drahami jeho těla jako v miniaturních doutníkách. Záhy se škvíra, kterou se obvykle dere spánek a za ním zástupy snů, ztopila v plápolání jeho hořících myšlenek, jež spalovaly jeho nervy jako moře z prskavek, chytajících jedna od druhé. Nejednen všetečný sen uprchl trapem sršícím jiskrami zpět do temnot, a škvíra se proměnila v trhlinu chrlící plameny.

Andělovi v uších hučela krev a hlavu měl plnou prasákání a třaskání ohně nervů. Otočil se v posteli z levého

boku na pravý a z pravého na levý, z břicha na záda a ze zad na stranu, přitáhl si kolena na prsa a zase nohy natáhl, vsunul si ruce pod zadek a ze zadku na nohy a na břicho a z břicha na prsa a na tváře a pod polštář, kde je sevřel v pěst a nehty se zarýval do dlaní tak dlouho, až ho chytla křeč do rukou, a pak zase povolila a on natáhl ruce a zlehka je zkřížil, což mu dopřálo pocit málem až božského vykoupení, jež nakrátko zmírnilo šílení v jeho hlavě.

Tak ležel schoulený, s pokrčenou nohou a rukama sepnutýma jako k modlitbě celé čtvrt hodiny, půl hodiny, bez hnutí jako v sádře z hrubého, zcuchaného prostěradla, které ho svými záhyby tlačilo do kůže. Za sklopenými víčky viděl jiskřit ohnivá kola svých nervů, viděl dohořívát groteskně zdeformované cáry svých myšlenek, žárem pukát úlomky snů, uhelnatět vzpomínky jako kusy popela a za tím vším vlnění a tetelení černé hrdelní hmoty.

Vtom se zničehonic vynořil Mariův obličej. Vznášel se jako pířko nad mořem plamenů, usmíval se a ohrnoval rty. Nadouvaly se, roztrhly hnědočervenou konturu a začaly vypouštět bubliny, a jeden z těch měchýřků se tlačil dopředu a byl tmavě červený a měl obrysy žaludu, prorazil temnotu, zpřetrhal nitky snů, škubal sebou, tepal, mokval a nakonec praskl Andělovi do tváře. Příval chladivé noci se mu rozlil v hlavě, napřímil se a spatřil ještě kužely světél aut projíždějících pod jeho oknem, jak se míhaly na zadní stěně jeho pokoje, který se někdy kolem půl čtvrté ráno proměnil v mučírnu.

Vstal a přešel k oknu. Venku zapadal měsíc, odnášel s sebou světlo hvězd a nad vesnicemi i nad městy se začal rýsovat horizont. Už jen dálnice se svým blikáním a duněním mu stále vedly přímo do hlavy. Počítal projíždějící auta, počítal jedna, dvě, jedna, dvě, vlevo, vpravo, vpravo, vlevo, sem a tam a tam a sem. Konečně, jako by chtěl přibrzdit, vložil svou ruku mezi nohy, v naději, že

tak ještě jednou z mizející noci přivolá Mariovu tvář. Ale Marius zůstal neviditelný a jeho pyj vyděšený, než aby se vyplazil ze své horké, zpocené sluje, kam se stáhl a malý a měkký a scvrklý dal zapomenout, že vůbec kdy existoval nějaký Marius, nějaký květen, začátek léta, touha.

Tak Anděl nechal dálnici dálnicí a vrátil se do postele k pastýři a ovečkám, které měl spočítat a pak pustit, aby zase mohly jít. Nejdřív počítal z padesátihlavého stáda každou zvlášť, a každou vlastnoručně odstřelil. Pravidelně se přitom nadechoval a vydechoval – nádech – čtyřicet dva – výdech – peng – nádech – čtyřicet tři – výdech – peng. Každý nádech ho pátil na prsou a výdech rozdmychoval žár v hlavě, venku před oknem světlala noc a uvnitř v propasti zuřilo peklo ještě mocněji a jeho sepjaté ruce se před každým výstřelem modlily Smiluj se a koupaly se v beránčí krvi.

Když vyhubil stádo s padesáti kusy, přešel k dalšímu se sto hlavami, a po stohlavém stádu – nádech – osmdesát čtyři – výdech – peng – nádech – osmdesát pět – přišlo na řadu sto padesát kusů a potom tři sta. Beránčí krev se s každým Smiluj se vzdouvala ve vlnách dorůstajících výšky dospělého člověka a déšť plamenů v jeho hlavě proměňovala v krupobití min, za kterého hřměly do noci výstřely v pravidelném vojenském taktu. Brzy popravil i poslední ovečku z pětisethlavého stáda. Když vyšlo slunce, ležel spánek v suti a popelu. Se sepjatýma rukama, koleny přitáženými k tělu a obličejem plným vrásek a varhánků od polštáře, krčil se Anděl ještě chvíli nad bitevním polem a shlížel na zbrocené rumišťě. Pak vstal z postele.

Byl víkend. Dům byl ještě potemnělý a tichý. Otec vstane za hodinu a půl, věděl Anděl, za další hodinu a půl jeho zívající sestra Juli, která se bude v chlebníku shánět po čerstvých houskách, a potom, s kocovinou

a nebezpečně špatnou náladou, i jeho velký bratr Robert, a těsně před polednem, když už otec bude dávno sedět ve své ordinaci nad chorobopisy pacientů a sestra ve vaně nebo před televizí a velký bratr zase v posteli, vyjde ze své zatemněné ložnice matka. Její zastřené, neproniknutelné oči budou plaše mžourat a její krásná ústa, která jí z tváře odčarují tolik let, jakmile je jen pootevře k úsměvu, se zkříví bolestí. Anděl se jí opatrně zeptá, jak jí dneska je, a ona odpoví: Zle, a on potichu řekne: Mně taky, a matka odvrátí pohled a bude mlčet. Šel do kuchyně a uvařil si kávu. Než otec vstane, bude zase studená. Ty jsi ale dneska brzy vzhůru, řekne otec, a pak: Buď potichu, matka měla dneska v noci silné bolesti. Svítlo slunce, ale ten den byl stejně nějak bez světla.

Přinejmenším takhle nějak má Anděl ten den po nočním masakru ještě dnes v paměti: hrozný, úděsný, s dotěrnými barvami jako z reklamního plakátu, který ho má zlákat, aby se oddal opalizující hojnosti jara a jeho bující, prýšticí kráse, ze které se rodí květy, plody a semena. Anděl se zamyslí. Napadne ho, že na předchozích stránkách už nechal puknout dost klasů a květů a semen a dalšího reprodukčního materiálu. Horečnatě hledá obraz, který by výstižně popisoval tu přehršel barev, jež onoho dne vycházela z tolika věcí. Ale jeho myšlenky jsou líné a bezobsažné, do očí, jak cítí, se mu vkrádá ona strnulost, s níž často celé hodiny upřeně zírání na jediný bod, a v jeho hrudi se probouzí bolest. Má pocit blížící se katastrofy, na niž se to chystá kdesi vzadu v jeho hlavě, z níž ale jeho smysly mohou zaznamenat jen rostoucí bezvládnost, jako zákeřné ticho před bouří.

Svět po té noci bez setmění, v níž Anděla opustil spánek, buší do klávesnice a současně přitom pociťuje, jak se tam vzadu v jeho hlavě prolamuje hráz, byl bez světla

jako svět pod sluncem, které zastínil měsíc, jako svět, v němž barvy, právě proto, že světlo dopadalo na zemi jen nepřímo, vynikaly nezvyklou intenzitou. Ta noc se nepozorovaně přeměnila v den, a den zůstal v té noci trčet a sám ještě v poledním slunci pražícím jako uprostřed parného léta zkrápěl povrch věcí černým fluidem temnot.

Anděl vyhlédne z okna a protře si oči, aby zahnal tu strnulost. Venku mží. Mladé listí na stromě před jeho oknem je ztěžklé a přilepené na mokrých větvích, v zákrytu sedí načepýřený kos, a louže na silnici, v nichž se zrcadlí bezbarvé nebe, se lesknou jako ledová plocha. Dneska je – stejně jako tenkrát, onoho dne po nočním masakru, kdy se na gymnaziální zahradě konal maturitní večírek, o který tu vlastně jde – prvního června, začátek léta. Ale i přesto, než Anděl ráno usedl k psacímu stolu, zapnul zase topení, a všechno, co od té chvíle napsal o nadcházejícím létu a jeho barvách, mu teď připadá příšerně nabubřelé.

Kvůli jediné probdělé noci přivolat na svůj život zatmění slunce jako Bůh na zemi při ukřižování svého syna! K událostem na popravní Golgotě, jež otřásly světem, to dramaturgicky padne, ale na úvod popisu *gymnaziální zahrady* argumentovat *zatměním slunce* a mluvit o *fluidu temnot*, to je troufalé, prolhané a špatné.

Všechno špatné! hučí mu v hlavě. Samá lež! Samý klam a samá pozlátka! Všechno je *na hovno*, píše, všechno, co tu vypráví o světě, který tak domýšlivě a mnohovýznamně umístil na opačnou stranu řeky, který je ale ve skutečnosti jen jeho malým, ubohým světem na hranici lidskosti anebo lépe řečeno lidského bytí vůbec, svět outsiderů, ztroskotanců a bláznů, a začne nový odstavec a nadechne se a zkouší dýchat zhluboka a klidně, ale bolest v jeho prsou roste, ochromuje ho

a vytěšňuje myšlenky, a jen chvíli předtím, než jeho ruce ochabnou a svezou se po hraně stolu a bude se zdát, že spolu s nimi se vše, čeho předtím dosáhl, zřítí do propasti, v níž bude Anděl už jenom dřepět a čekat a fňukat, ze které už ho nic a nikdo nevytáhne a kde jen dvě nebo tři nasucho polknuté tablety Tavoru dočasně ukrátí to martyrium, tedy krátce před smrtí tohoto sotva zrozeného dne se Anděl odtrhne od srázu, od prahu smrti, a píše:

Posraná prázdnota, posraná bolest, posraný život, posraná smrt, posraný psaní, a i to počasí bylo tenkrát vážně na hovno, když šel na maturitní večírek na školní zahradu. Hned ráno se nebe zatáhlo, během dopoledne pak začalo mrholit a mlhu vystřídala tmavá mračna. Bylo chladno, skoro až zima, květiny sklonily svá poupata, kalíšky květů byly zavité a louky zahalené v oparu. Zdálo se, že každou chvíli se spustí déšť, ale na večírku to vřelo, a jak si teď Anděl vzpomíná, nebyly to ani tak barvy přírody, které mu najednou připadaly tak neskutečné a přepjaté, jako ty posrané ksichty jeho spolužáků.

Vytáčela ho jejich vzrušeně žvanící ústa, lesk jejich zpitých očí, dětsky buclaté tváře zrůžovělé narcistním rozhorlením, všechno to sebestředně afektované chování okolo přechodného pocitu bezmezné svobody, který si člověk, jak všichni tvrdili, musí maximálně vychutnat, že už to víc nepůjde, protože je v životě tak jedinečný. Jemu to všechno připadalo cizí a ohrožovalo ho to a obtěžovalo a, ano, působilo to na něj strašně násilně. Stál trochu stranou, aby se ukryl před rámusem a duněním basů z Benniho nových reproduktorů, pil jedno pivo za druhým a civěl na vysoko šlehající plameny, kolem kterých hulákající spolužáci předváděli divoké tanečky jako při čarodějnicích a házeli do ohně své sešity a slovníčky.

Marius tančil tenhle podivný iniciační rituál na oslavu života s nimi, smál se, metal své sešity do ohně a jeho

zvlněné vlasy poletovaly ve vzduchu mezi jiskrami a oči měl v odlesku plamenů ještě temnější a rty ještě více červené. Jistě mu bylo horko, když si svlékl bundu i sweater, a kůže jeho nahých paží byla ve světle ohně kakaová, leskl se na ní slabý film potu, jako by byl natřený olejem, a pod kůží se chvěly svaly vytrénované na karate; jakmile při tanci zvedl ruce do výšky a odhalil přitom břicho, na němž vedly tmavé chloupky seskupené ve tvaru šipky rovnou do kalhot, ucítil Anděl, jak se mu sevřel žaludek, a nevěděl, jestli za tuhle nevolnost může vlažné pivo, jeho lascivnost nebo tepání a bušení na prsou, které teď bylo spíš sžiravým pocitem nezájmu, závistí, jež Mariovi nepřála jeho krásu, radost ani to, že mezi spolužáky výborně zapadl.

Když se po něm Marius otočil s vyzývavým pohledem, který říkal něco jako „přidej se k nám“, anebo dokonce „zatancuj si se mnou“, naznačil Anděl pohybem hlavy jistou indispozici a couvl ještě o pár kroků do temnoty, která se ztěžka a vlhce plížila z křoví a kamenných laviček školní zahrady. Vtom vedle něj něco zapraskalo. Z temnoty se vydělil stín, Anděl uslyšel odkašlání a pak k němu doklopýtal Volker Kaiser, premiant a mluvčí třídy, jehož otec, obchodník s nápoji, sponzoroval dnešní večírek pivem.

Vtiskl Andělovi do ruky lahev a zeptal se ho, už poněkud podroušeně, co říká na tu hromadu státem přezkoušených nedouků, doslova takhle, přičemž chtěl lahví piva ukázat směrem k ohni, ale minul směr a místo toho se dotkl Andělovy ruky. Anděl ucukl, mlčel a sledoval Maria, jak chytil pod paží tlustou Tinu, která se nezdráhala, jen pištěla, když ji táhl deštěm jisker. Volker k němu přikročil blíž a ptal se, jestli si taky přinesl spacák. Anděl popuzeně odsekl, že ne; nechtěl za žádných okolností nocovat na školní zahradě, jako to plánovali ostatní,

neboť vzpomínka na muka minulé noci a představa, že by měl probdít další a přitom čekat na ranní svítání mezi spolužáky chrápajícími v alkoholovém opojení, ho naplňovala děsem, a tak doufal, že brzy začne pršet.

Ze zamyšlení ho vytrhlo zafunění těsně vedle ucha. Volker už stál tak blízko, že ho ovanul jeho dech páchnoucí po pivu a grilovaných klobásách. Vzal ho kolem ramen a přiblížil ústa k jeho uchu. Vždycky si myslel, že Anděl je přesně ten typ, se kterým se dají krást koně, blábolil rádooby dvojsmyslně a pověsil se na něj celou svou vahou. Anděl se třásl; když mu Volker ještě přitiskl rty na krk, nejradši by ten opilý šplhounský ksicht kopl do ohně.

Koně on nekrade, rajtuje je, odtušil Anděl a setřásl Volkera. Ale jenom hřebce, dodal a demonstrativně se díval na Maria, který teď opravdu držel kolem ramen nejen tlustou Tinu, ale i Bernda, co mu přezdívali *Butcher*. Volker mumlal promii... a vytratil se. Anděl sám sebe nechápal. Volkera měl vlastně docela rád, byl chytrý, choval se tiše a zdvořile a šířil kolem sebe jakýsi skrývaný smutek, a když se teď posadil na kámen, pryč od ohně, a svěsil ramena, strašně ho mrzelo, jak ho odehnal.

Naráz dopil lahev, kterou mu Volker donesl. Alkohol neúčinkoval podle jeho představ, místo otupění mu přivodil mravenčení, které se mu rozlezlo po celém těle a způsobovalo pocit, jako by mu zaživa strhávali kůži z těla. Zmizel ve tmě a vyzvracel se do rybníka. Pak se nekonečné minuty krčil v rákosí a zíral na své zvratky, které se na černé vodě shlukovaly a pomalu klesaly ke dnu. Bylo mu k smrti mizerně, třásla jím zimnice, jako by měl horečku, kůže ho páliila a svěděla, v hlavě dunění a bušení, které se ve stejném rytmu stupňovalo a zase mírnilo, a několikrát ucítil za čelem krátké škubnutí, doprovázené skřípěním, jako by se mu mozek srážel pod prudkým úderem elektrického proudu.

Odnaproti sem pronikala hudba a výskot, co chvíli prořízlo noc zapištění tlusté Tiny a jednou měl Anděl dojem, že zaslechl dokonce Mariův smích. Zněl jako z nedostižné dálky, jako z jiného světa, který už se ho netýkal, který jak se zdálo, natrvalo opustil. U vody byla zima, a začaly padat první kapky deště. Anděl si přál pomoc.

Vstal, utřel si pusou do rukávu, oprášil si kalhoty a šel k ohni, probíjel se opilými potácejícími se těly, vyhledal Maria a stoupl si vedle něho. Tady jsi, řekl Marius a usmál se na něj. Drž mě, řekl Anděl. V Mariových očích plápolaly plamínky. Pak už tě ale nikdy nepustím! smál se a přitáhl si Anděla do náruče. Ten dotyk mu připomínal pocit Fenistilu na kůži: chladivý, konejšivý, spásný, dobrý. Dneska v noci už usne, pomyslel si a přitiskl se k Mariovi těsněji.

Hoho! křikla vtom tlustá Tina a založila si ruce v bok. Hoho! křikl hned i dlouhán Benni, strčil si prst do pusy a zamlaskal. A Hoho! křičeli všichni a celá třída maturantů se srotila kolem nich, poklepali jim na rameno a odtrhli je od sebe, a přišoural se dokonce i chvástal Bernd, kterému Anděl ve sprše po tělocviku vždycky tupě zíral mezi nohy, až mu Bernd jednou dal ruku kolem ramen a sykl: Dávej si bacha, buzerante, a teď oběma vrazil do ruky pivo, fuknul lahvemi o sebe a zvolal: Tak se mi to líbí. Jenom Volker Kaiser seděl stranou na kameni s pohledem odvráceným do tmy.

Pak se spustil liják. Oheň syčel a celou zahradu zahlil do štiplavého kouře, všichni s křikem pobíhali sem a tam, rvali na sebe spacáky povalující se po zemi, tašky a hadry, odnesly to Benniho nové repráky a tlustá Tina uklouzla, svalila se do řeřavých uhlíků a vypálila si do dřínů díru. Objímali se a loučili se jako po neapolské svatbě, nohsledové kolem Bernda si ustlali pod přístřeškem pro kola a Marius dlouze políbil Anděla a špitl mu

do ucha, že jeho rodiče jsou přes víkend pryč. Jeli na kole v provazech deště tři kilometry, se smíchem přešli v zablácených botách mramorovou podlahu v chodbě, doklopýtali do koupelny a poprvé se milovali ve sprše a pak podruhé a potřetí v Mariově voňavé posteli.

Když začal zpívat první kos, položil si Marius hlavu na Andělovu hrud', řekl: Miluju tě, a hned nato usnul. Anděl pozoroval jeho tvář a pocítil tak mocnou náklonnost, že se mu po těle rozlila teplá vlna a spláchla s sebou všechno utrpení a všechna muka uplynulých hodin a dní. Zabořil nos do Mariových vlasů, které voněly už jen slabě po kokosovém šamponu, zato velmi intenzivně kouřem, deštěm a sexem, vsunul mu ruku mezi stehna, druhou zakryl své přirození a začal už také zhluboka oddechnout. Cítil se nádherně v bezpečí, nádherně milován, nádherně v životě. V tuhle chvíli bylo všechno dobré.

Hned v té příští ale znovu procítl. Možná to byl zpěv kosa, který mu zničehonic tak pronikavě zazněl v uších, nebo ostrý tikot budíku, který ukazoval už něco po čtvrté, anebo Mariovo oddechnutí, jež se proměnilo v slabé zachrápání, anebo cizí postel, která mu připadala příliš teplá a měkká, anebo podivná tíseň, která na něj najednou doléhala z toho zvláště bezcharakterního, naklizeného pokoje, nad jehož dveřmi visel kříž.

Pocítil dotek jakési prázdnoty a temna, ovanul ho mrazivý dech, jako ze zálohy na něj čišela nebezpečná, nevysvětlitelná cizota. Anděl od sebe Maria odsunul, skoro odstrčil. Ten jenom zamlaskal a obrátil se na bok. Ještě pár minut civěl na ztemnělé obrysy zařízení v pokoji, které dostávalo tváře a grimasy, naslouchal kosímu zpěvu, který mu zněl jako siréna, a slyšel vedle sebe Maria, jak chrápe a mlaská jako nechutné, nažrané zvíře. Pak vstal, potichu se oblékl, hledal na stole papírek a tužku, tužku našel, papírek ne, tak nakonec pomalu odtrhl růžek

z časopisu o bojových sportech, přičemž se mu zdálo, že zvuk trhaného papíru je tak hlučný, že rovnou počítal s tím, že se Marius v příští vteřině probudí a on mu bude muset vysvětlovat, proč se má tak znenadáni k odchodu. Ten ale jen znovu zamlaskal a ovinul ruce kolem polštáře jako malé děcko kolem medvídka. Anděl napsal: Zavolám, orámoval vzkaz buclatým srdíčkem a papírek položil na postel.

Celý zmrzlý jel pět kilometrů na kole slábnoucím deštěm a vyčerpání, které postupovalo jeho tělem, ho zároveň pobízelo, aby ještě víc šlápl do pedálů v naději, že mu snad přece jen, jak doufal, až padne do vlastní postele, konečně přivodí vytoužený spánek. Když dojel domů, mračna odtáhla a nad kopci v údolí Mohanu vycházelo slunce. Před okno pověsil deku, škvíry utěsnil ponožkami a do uší si strčil nasliněný toaletní papír, aby neslyšel ptačí cvrlikání. Pak s ulehčením padl do postele.

Toho rána už ale neusnul. Po zbytek dne otupěle polehával, v podvečer vypil šálek baldriánového čaje, šel brzy do postele a začel se do knížky, aby se unavil a zapomněl na strach z toho, že zase neusne. Když mu začaly padat oči, rychle knihu odložil a zhasnul. V tu ránu byl opět čilý. Rozsvítil, sáhl po knize a četl, dokud nezačal slzet a písmenka mu netancovala před očima, a znovu se natáhl po vypínači. To se opakovalo co dvě kapitoly celou noc. Mezitím chodil každou půlhodinu na záchod. V jeden moment mrštil knihou po stěně, za níž chrápal bratr. Za chvíli ji zase zvedl a málem něžně uhlašoval pomuchlanou stránku. V sedm hodin ráno dočetl poslední větu a netušil ani přibližně, o co tam šlo.

Třetí noc hodinu a půl běhal po lese. Houkání sýčka se mu zařezávalo do uší, připadalo mu, že tenisky vrývají do svěžího mechu krátery, a když z houští vyrazila vyplašená srna, strachy se přikrčil k jehličí. Ležel tak zkroucený

a prsty zarýval do sypké půdy, dokud nezačalo svítat. Když si pak, zpátky ve svém pokoji, s drkotajícími zuby přitáhl studenou přikrývku až po bradu, měl pocit, jako by slyšel šustit její záhyby. Při každém potočení skřípal polštář, když natáhl nohy, kosti jako by mu chrastily, a když začal zběsile mlátit hlavou do zdi, přišel Robert, bratr, a vynadal mu, že už celé noci nemůže kvůli tomu rámusu spát. Dej si ještě pár piv, vyjel na něj Anděl, ale to už Robert zase usínal.

Čtvrtou noc se připlížil před dveře matčiny ložnice. Otec, který kvůli svému chrápání a častým službám, kdy měl pohotovost, nocoval v malém pokoji naproti, měl tak lehké spaní, že mu neuniklo ani tiché řapkáni kocoura Felixe, natož pak ranní návraty nezletilé dcery. Když Anděl po špičkách přecházel chodbu, procitl otec a zeptal se: Kdo je? – Já, zašeptal Anděl, počkal, než otec začal znovu pravidelně oddechovat, a plížil se dál, položil ruku na kliku dveří od ložnice a zlehka ji stiskl, ale jen tolik, aby dveře od zárubní neodskočily. Zůstal tak stát deset, patnáct, dvacet minut, bosky, bojácně, tělo rozpálené nespavostí, se slzícíma očima a duněním v hlavě. Z otcova pokoje slyšel pravidelné oddechování, pak našlapování kočičích tlapek na chodbě, z pokoje otcovo Kdo je? a pod sebou zamňoukání, když se mu kocour otíral o nohy. Pak zase oddechování, venku první ptáky, vzdalující se auto a mezi tím vším, úplně potichu a spíš jako jeden ze zvuků, o nichž se člověk domnívá, že se přeslechl, kňučení krvelačných psů bolesti za dveřmi matčiny ložnice, na jejichž klíce Anděl už půl hodiny visel a málem nevěděl, co tam teď vlastně chce; mastičku, možná. Najednou znovu Kdo je? – Já, zašeptala Juli, sestra, a: Co ty tu děláš? neslo se chodbou, když si všimla bratra. Anděl pustil kliku, a ta cvakla. Blázníš? sykla Juli a otcův teď už velmi bdělý hlas si ji přivolal do pokoje.

Anděl šel do kuchyně, vytáhl ze šuplíku nůž na maso, vystoupal po schodech do podkrovní, v koupelně se postavil před zrcadlo, vyhrnul si pyžamo, přiložil nůž a řízl se do prsou, od levé klíční kosti napříč hrudní kostí skoro až k pravému podpaží. Kůže se bělavě rozšklebila. A po několika vteřinách se rána zalila krví. Sledoval, jak se řine po bradavkách, dělí se do tenkých potůčků, stéká po bříše a vpíjí se do lemu boxerek. Pak schoval nůž v koši na prádlo, pustil pyžamo, které ránu zakrylo, vrátil se do pokoje a vlezl si do postele. Bolest byla intenzivní a nesmírně zřetelná. Zbavila ho všudypřítomného pálení pod kůží, trýznivého pocitu prázdnoty v hrudi, ano, dokonce i šubání a cvrčení za čelní kostí se rozplynulo v tomto silném, opojném, téměř až povznášejícím pocitu krvácející rány. Anděl usnul.

Celý následující den proseděl na posteli a pozoroval vosu, která ustavičně opakovala nálety proti zavřenému oknu. Venku svítilo slunce, vrátilo se léto. Zašla za ním Juli a ptala se, jestli by s ní nešel k jezeru. Vypadni, odehnal ji Anděl, a tak šla sama. Zkrvavené povlečení leželo zmuchlané v koutě vedle postele. Večer zaslechl domovní zvonek, pak kroky na schodech, nato bez zaklepání vstoupila matka a řekla: Tvůj přítel. Způsob, jakým ta slova pronesla, prozrazoval hrdý a neproniknutelný důvtip matky, která o svém dítěti ví víc než dítě samo o sobě.

Pak byla pryč a ve dveřích stál Marius. Proč prý nezačal. Měl moc práce s přihláškami na filmovou akademii, zalhal Anděl – balíčky s fotkami, skicami scénářů i svitky filmů přitom rozeslal do Berlína, Mnichova, Vídně a Paříže už před několika týdny. Stejně jsi mohl zavolat, řekl Marius. Máš pravdu, uculil se Anděl a pobídl Maria, aby šel dál. Ten váhavě vstoupil do pokoje, dlouho se rozhlížel a pak konečně řekl: Tady to smrdí. Máš pravdu, řekl Anděl, zvedl se a otevřel okno. Vosa vyletěla.

Pojď sem, řekl a rozpřáhl ruce, a Marius se mu s ulehčením odevzdal. Už jsem si myslel, že... začal, ale Anděl ho rychle políbil na ústa. Mariovy ruce vklouzly pod Andělovu košili. U strupu, který se tvořil na jeho ráně, zastavil. Co to je, zeptal se a zatahal za tričko. Nech toho, řekl Anděl, odstrčil Maria a odvrátil se. Marius polkl. Chci vědět, co to je, ty hajzle. Chytil ho za rameno a cloumal s ním. Anděl si vyhrnul tričko. Co by? osopil se na Maria. Ten jenom zíral na ránu a řekl: Doprdele!

Nemohl jsem spát, řekl Anděl potichu a sedl si na postel. Marius k němu přikročil blíž, přetáhl mu triko přes hlavu a dotýkal se čerstvého strupu. Nech toho, sykl Anděl a odehnal ho. Marius popadl bundu, oblékl si ji a otočil se ke zdi. Anděl viděl jeho slzy a zůstal sedět. Marius prošel dveřmi, otočil se, opřel se o zárubeň a dlouze se na Anděla zadíval. Takže další z těch, co s tebou píchají a pak tě odkopnou, jo? řekl, a Anděl by byl rád vyskočil a vzal ho do náručí, ale nakonec se jenom díval k otevřenému oknu, kterým do pokoje proudilo léto, a řekl: Jo, máš pravdu.

Takovej čurák, píše Anděl, honimír, kterej druhý jenom využívá jako materiál, aby ho dostali do nálady, do životní nálady, a buší prsty do klávesnice: Při jednání s lidma ho zajímá jenom jak ukořistit ze života co nejvíc, počet orgasmů, který mu udělá, množství pozornosti, kterou měří jeho ego, kvantum lásky, kterou mu narvou do chřtánu, dávka kultury, kterou mu píchnou do jeho feťáckýho intelektu, a při psaní vytluče z klávesnice mezerník, který byl už předtím uvolněný, a snaží se ho zase zacvaknoutale-
nedržínicužhonedrží

Už je to tu zas? zeptá se někdo za mnou a položí mi ruku na rameno. Je to Boris; vůbec jsem ho neslyšel vejít. Už tedy bude pozdní odpoledne. Seděl jsem tu tak dlouho?

Mám sucho v ústech, oči mě pálí, sotva můžu dýchat, jak mě to táhne na prsou. Namáhavě se otočím na své židli u psacího stolu, tak jako se otáčí ztuhlým šroubem, aby povolil, a podívám se na Borise. Na čele má červený klín, pigmentovou skvrnu, která mezi jeho obočím vzdycky ještě trochu ztmavne, když je rozrušený nebo má starosti nebo když má za sebou náročný den ve škole.

Je to zlé? zeptá se a odloží svou učitelskou brašnu, já přikývnu a v tu chvíli bych se mohl rozbřečet, ale nerozbřečím se, nebrečím totiž nikdy, kdybych si ale aspoň občas mohl pobřečet, to by byl přinejmenším opravdový pocit. Jenže já brečet neumím, stejně jako se neumím pořádně smát, a kde vůbec беру jistotu, že ten červený klín na Borisově čele se ukázal po náročném odučeném dni ve škole a že jeho původcem není třeba některý z jeho o nic méně náročných milenců? Kdybych se celé dopoledne s někým miloval, napadne mě, taky bych měl červené klíny na čele, a nejen tam!

Cos to vyváděl, zeptá se a vezme do ruky tlačítko mezzerníku, které leží napříč přes klávesnici. Nedrží, řeknu. Blbost, opáčí, musí se zase jenom zacvaknout, a klávesu zacvakne a ona drží. Počítač přejde z úsporného režimu do běžného provozního a já rychle scroluju myší text pryč, aby ho Boris nemohl číst.

Vůbec jsi dneska nemohl pracovat? zeptá se, a já nezadržím opovržlivé ušklíbnutí. Jedls něco? vyzpovídá se dál, a já se znovu ušklíbnu. Nemám ti donést něco k pití? Boris odejde z pokoje a vrací se se sklenicí vody. Nepůjdeme se projít k Rýnu? ptá se, a já se na něj podívám a přikývnu. Anebo chceš radši ještě psát, prší totiž. Opět přikývnu a Boris si povzdychne. V jeho pohledu je teď cosi pochybovačného a káravého, tenhle výraz na něm nenávidím. Obleč se, řekne, já musím ještě rychle zavolat jedné matce, a usměje se svým potutelným

úsměvem, který je pro mě tak přitažlivý, který je přitažlivý pro všechny, hlavně pro ty, kteří jsou i pro něj přitažliví, jestlipak teď jednomu z nich nejde volat, napadne mě a zírám mu na rozkrok.

Jenny už zase utekla z domova, chce mi povědět, ale já se otočím, položím ruku na myš a sjedu po monitoru o stránku níž, čtu ego, chřtán, feťácký intelekt; a dojde mi: slova na hovno! a všechno to vymažu. Pak se zvednu, vyjdu z pokoje, z chodby odposlouchávám telefonát, zaslechnu dvakrát jméno „Jenny“ a jednou slovo „porada“, a přesto se nemůžu zbavit svého podezření. Jednou, pomyslím si, mě kvůli některému z nich opustí.

Bezhlavě pobíhám po bytě a hledám peněženku – anebo boty nebo mobil? –, hledám Borise anebo nová slova, cestu, cíl, domov v tomhle velikém, klikatém, pořád ještě cizím bytě, za který platím třetinu a nárokuju si dvě třetiny, pracovnu a ložnici a pochopitelně i obývací, kde po večerech často sedáváme, on kouří na křesle u okna, já si čtu na pohovce anebo on si čte na pohovce a já kouřím u okna a obracím svůj toužebný pohled, toužebné myšlenky, celý tenhle zpropadený, roztouženě chorobný život k ušmudlanému, špinavě šedivému nebi kolínského předměstí rozbodanému věžáky a komíny továren, vyčkáváje, až se něco stane, co mě vytrhne z této strnulosti, prolomí mé ledy, překoná ten odstup a konečně mi dovolí tohoto člověka, se kterým už tak dlouho žiju, který si čte vedle na pohovce, kouří u okna, telefonuje v jednom z pokojů tohoto bytu, objevit, poznat a přijmout do svého chladného, sevřeného srdce, konečně ho milovat.

Mobil najdu mezi novinami, krámy a vyjedenými kelímky od jogurtu na kuchyňské lince, hlásí tři zprávy, jedna je od operátora, jedna od Borise, aby mi řekl, že dorazí domů později, třetí od mé někdejší přítelkyně Feline, chce se mnou být opět v kontaktu, píše, určitě se jí zase

nevede, pomyslím si, mně se taky nevede dobře, má se o ni přece postarat manžel, proč si ho taky brala.

Neviděl jsi moji peněženku, hulákám po bytě, který by, nebýt toho, že Boris koupil police a pohovku, a dokonce i postel, ve které s ním ale nespím, protože nemůžu usnout, když vedle mě někdo dýchá, byl pořád pustý a prázdný, pustý a prázdný jako můj život, protože ode mě je jenom videorekordér, filmy, pár knížek, sochy v arkýři, které vytvořila Feline, plakát k filmu „Lost Highway“ na zdi a hrnec, který mi přibalila do bedny matka, když jsem se stěhoval z domova, a na kterém už pořádně nedrží ucho.

Když vejdu do Borisova pokoje, chce mě obejmout, ale já se zdráhám a zároveň mi to připadá pošetilé, jak se bráním něžností svého přítele. Chvilku tak stojíme ve dveřích, já odvrácený a se špatným svědomím, on zklamaný a s prázdnýma rukama; pak jsme venku z bytu a na kolech a po pekelné cestě hustým podvečerním provozem konečně u Rýna.

Nechám kolo třasknout o kamení a přejdou po šterku až k vodě. Mrholí, mračna visí nízko a řeka je ještě šedivější a bezútěšnější než nebe, naráží vzdušnými vlnami do řasami porostlých, rybinou páchnoucích kamenů zpevnujících břehy, posunuje zrezivělé nákladní čluny před zamženou kulisou kolínského centra sem a tam a vyplaví mi k nohám prázdný kanystr na benzín a po něm kus polystyrenu.

Z centra jsme se přestěhovali na druhý břeh řeky teprve nedávno. Boris byl zpočátku proti, má to teď dál do práce, ale já jsem chtěl bezpodmínečně aspoň trochu přírody před oknem svého pokoje, strom nebo pole nebo kus nebe, a když v noci, při návratu z noční z hospody, přejíždím na kole řeku, za zády nechávám město s jeho mihotáním a duněním, zastavím na mostě a dívám se po

proudu směrem na sever, do rozevřené, tichou vodou nesené temnoty, směrem ke stovky kilometrů vzdálenému moři, kam míří unaveně blikající nákladní loď, mívám občas vágní pocit naděje a útěchy.

Zítřka přestanu psát, řeknu a koutkem oka vidím, jak Boris otáčí hlavu a dlouze se na mě dívá. Vždyť přece přestáváš každý den, řekne. Začínáš a zase přestáváš a druhý den zase začneš a zase přestaneš. Takhle to, pomyslí si, funguje. V mlžném oparu siluety města hledám tvary známých budov, rozeznávám svatomartinský kostel, komplex muzeí a samozřejmě i černou, ostře řezanou příšeru chrámu, která v tomhle městě trčí nade vším.

Ne, zítřka *úplně* přestanu, říkám. Po proudu se blíží člun naložený kontejnery a nahání vodu do plavební dráhy. V písku jsou vidět řasy, bahno a miniaturní šneci. Skončuju s psaním a se vším, co s tím souvisí, říkám do tichého chřastění štěrku promývaného vlnami a přinutím se neopětovat Borisův pohled, ten pochybovačný a kárající a mírně naštvaný pohled, který nasadí vždycky při těchhle hovorech, které se mi maximálně hnusí, které se nám oběma maximálně hnusí a které vedeme vždycky, když bychom měli radši mlčet a padnout si do náručí. Člun teď nasál všechnu vodu doprostřed řeky, skoro se zdálo, jako by vystoupala až do výšky ocelového trupu lodi.

Musím přece jednou začít žít, říkám a konečně se podívám na Borise a přeju si, aby mi vysvětlil, jak na to, ale on mlčí a dívá se na řeku, člun přejel, voda se vrací a olizuje nám paty, Boris se ve svých teniskách brouzdá vlnkami, sehne se, zvedne prázdnou šnečí ulitu, prohlíží si ji mezi prsty a řekne: To máš pravdu.